

Nr 387.

Av herr **Hansén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 20, angående försvarsväsendets ordnande.

Kungl. Maj:ts proposition nr 20 om försvarsväsendets ordnande liksom talare och skribenter inom alla åsiktsläger framhålla, att erfarenheterna från världskriget skola vara avgörande för vår försvarsfrågas ordnande. Likväl synes det mig, att den viktigaste av de lärdomar, som världskriget gav, hittills lämnats fullständigt obeaktade.

För ett effektivt försvar är, enligt de iakttagelser som jag gjort, den frågan av vital betydelse: äga vi vid ett krigsutbrott tillräckligt med brödsäd i landet för att kunna uthärda ett krigs isolering från i fredstid tillgängliga importkällor? Ha vi det icke, äro vi dömda att gå under, våra försvarsresurser må i övrigt vara än så moderna och effektiva. Ehuru Sverige icke deltog i världskriget, gjorde sig likväl brödsädesbristen i vårt land starkt kännbar under världskriget och det var endast under stora umbäranden och med fysiskt undergrävd motståndskraft, som vi kunde släpa oss igenom dessa hemska år.

När det nu är konstaterat, att vi icke ens under gynnsamma omständigheter och normala förhållanden kunna inom landet producera det brödsädesförråd, som är nödvändigt för att hålla vårt folks fysiska hälsa på önskvärd nivå, och det finnes föga hopp om att med konstlade medel kunna stimulera brödsädesodlingen, vilken tvärtom är i nedåtgående, synes det mig vara riksdagens första och ofrånkomliga skyldighet att säkerställa brödsädestillgången. Denna skyldighet är nu desto ofrånkomligare som intet försvarsväsende enligt min mening blir av något värde, så länge brödsädestillgången icke är stor nog att täcka behovet. En armé utan bröd är oduglig.

För att garantera brödsädestillgången borde förråd av brödsäd uppläggas. Dessa förråd skola vara så stora, att de tillsammans med avkastningen av den inhemska odlingen täcka förbrukningen under ett år. Omkostnaderna för en dylik lagring av brödsäd skulle visserligen bli ganska betydande men finge dock i stort sett betraktas som engångskostnader, enär de gamla lagren vid varje ny skörd borde försäljas och lagren på detta sätt förnyas år för år.

Av vikt synes mig också vara, att statsmakterna, så snart avstängning av införseln från utlandet kan befaras, gå i författning om att snabbt taga tillräckliga jordområden i anspråk för brödsädesodling för att på detta sätt förhindra en minskning av brödsädestillgången.

Då det alltså förefaller mig vara fullständigt obestridligt, att ett effektivt försvar på det intimaste sammanhänger med frågan om vårt lands brödsädes-

tillgång, tillåter jag mig under hänvisning till ovan anförda erinringar hemställa,

att Kungl. Maj:t måtte utreda lämpligaste sättet för lagring av brödsäd i sådana kvantiteter, att de täcka vårt folks förbrukning av brödsäd under ett år.

Stockholm den 26 februari 1924.

Th. Hansén.